

T | PRVW00 | 1

ZALIJEPITI NALJEPNICU UČENIKA

CRNOGORSKI – SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIZEVNOST

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

JUN, ŠKOLSKA 2025/2026. GODINA

UPUTSTVO

VRIJEME RJEŠAVANJA TESTA JE 70 MINUTA.

Dozvoljen pribor je: grafitna olovka i gumica, hemijska olovka.

Možeš da pišeš ćirilicom ili latinicom. Piši čitko pisanim slovima.
Ako pišeš štampanim slovima, istakni veliko slovo. Poštuj gramatička i pravopisna pravila.
Ako misliš da si pogrešno rješavao/rješavala zadatak, prekriži i rješavaj ponovo.
Zadatke ne moraš rješavati redom kojim su navedeni u testu.
Ukoliko završiš ranije, provjeri svoja rješenja.

Rješenje zadatka/pitanja OBAVEZNO pisati na mjestu predviđenom za taj zadatak/pitanje.

ZA VRIJEME RADA NA TESTU NIJE DOZVOLJENA UPOTREBA ELEKTRONSKIH UREĐAJA I KOREKTORA.

Zadatak će se vrednovati s nula (0) bodova ako je:

- ▶ odgovor netačan
- ▶ rješenje napisano na mjestu koje nije predviđeno za taj zadatak/pitanje
- ▶ odgovor nečitko i nejasno napisan
- ▶ napisan ili zaokružen i tačan i netačan odgovor.

Želimo ti mnogo uspjeha!

T | PRV00 | 2

Na osnovu teksta i ilustracije odgovori na pitanja 1, 2, 3, 4 i 5.

Ambasada Finske u Beogradu i KIC „Budo Tomović“ iz Podgorice organizuju izložbu „80 godina priča o Muminima“, posvećenu čuvenim likovima iz pera finske spisateljice i ilustratorke Tuve Janson, koja je svojim djelima obilježila djetinjstvo generacija širom svijeta.

The poster features the word "MOOMIN" in large green letters, followed by a large "80" where the "0" contains a Moomin character. To the right of the "80" is a circular logo with "1945" at the top, "2025" at the bottom, and "Moomin" in the center. Below the title is the quote "The door is always open" in a green cursive font. The central illustration shows a white Moomin character standing in an open green door, surrounded by other Moomin characters and various flowers. The background is a light purple gradient.

Srdačno vas pozivamo na otvaranje izložbe
"80 godina priča o Muminima"
9. oktobar u 10 h
KIC "Budo Tomović", Vaka Đurovića 12, Podgorica
9 -17. oktobra 2025.

(prilagođeno prema: <https://kicpodgorica.me/izlozba-80-godina-prica-o-muminima/>)

T | PRV00 | 3

1

P | T2LVM | 3

Tekst je:

1. umjetnički
2. neumjetnički

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

2

P | SLYRD | 3

Prepiši riječ kojom ćeš potvrditi da je tekst na ilustraciji pozivnica.

1

3

P | CE3JP | 3

Navedi povod pozivanja.

1

T | PRV00 | 4

4.A

P | NAU6X | 4

Ko poziva?

1

4.B

P | 2TW7N | 4

Koga poziva?

1

5

P | LYZSW | 4

Na ilustraciji su data dva datuma (9. oktobar i 9 – 17. oktobar 2025). Objasni zašto.

1

T | PRVW00 | 5

6.

P | APK3Y | 5

Zaokruži broj ispred tačno napisanog datuma.

1. od 9. do 17. oktobra 2025. godine
2. od 9 – 17. oktobra 2025. godine
3. od 9. do 17. X. 2025. godine
4. od 9 do 17. X 2025 godine

1

7

P | WSDVR | 5

Zaokruži broj ispred tačno napisane riječi.

1. ne sposoban
2. ne istina
3. nesluteći
4. nemaju

1

8

P | D8VQJ | 5

Zaokruži broj ispred tačno napisane riječi.

1. misli ćemo
2. priča ćemo
3. reći ćemo
4. uči ćemo

1

Pročitaj odlomke iz teksta *Jazavac pred sudom* Petra Kočića pa odgovori na pitanja 9, 10, 11 i 12.

Lica (u ovom odlomku):

David Štrbac

Sudac

Pisarčić

DAVID: Ja se zovem, slavni sude, David Štrbac, selo Melina, kotar Banja Luka, okružlje Banja Luka, a zemlja, mislim, glavati gospodine, Bosna. Kućna mi je lumera 47. Tako me slavni sud piše i tako mi pozovke šalje.

SUDAC: Dobro, dobro, Davide. Vidim da znaš red. A šta ti je to u toj... No, kako se to zove?

DAVID: Vreća? Vreća se ovo zove, a ovo u vreći, ovo se jazavac zove.

SUDAC: Jazavac! Šta ćeš s jazavcem ovdje?

DAVID: Tužim ga slavnom sudu, jer mi je izio čitavu njivu kuruza. Tužim ga i tužiću ga što se dalje i teže more!

PISARČIĆ: Ne znate vi, gospodine, još ovih bosanskih seljaka. Danas ovaj David hvali i uznosi carevinu do neba, a sutra bi se, onako sakat, diga' u bunu i poš'a' protiv ovog slavnog suda. Znamo se, Davide, znamo. Svi ste vi jednaki.

DAVID: (*unoseći se pisarčiću u oči*): Ko!? Ko, bolan? Zar da se ja dignem u bunu? (...)

Nego, preklinjem te, glavati gospodine, da ovog lopova što teže osudiš. Svega me upropastio. Skinu mi ga s vrata, tako ti carske službe! Nas je, seljake, kažem vam, ovaj slavni sud od mlogo čega oslobodio. Ne riču nam više sa plandišta zadržigli bakovi niti nam bodu čeljadi; ne taru nam više silne volovanice plotova i ušjeva ko u ono staro, blentavo, tursko vrijeme.

(...)

SUDAC: (*hoda po sobi, trlja ruku o ruku i smijulji se*): Šta si ti to, Davide, nauknuo dolje u čaršiji! Kakvu pravu traže gazde?

DAVID: Znate vi to bolje nego ja. Vidim ja, vi k'o ćerate šegu sa mnom.

SUDAC: Ne znamo, vjere mi, Davide.

DAVID: Baš ne znate? Ne mere biti da ne znate?

SUDAC: Ne znamo, ne znamo (...)

SUDAC: Pa ti kažeš, Davide; da su i seljaci zadovoljni?

DAVID: O, mi smo zadovoljni? Pritisnulo nas dobro sa sviju strana; od nekakve silne smo se miline umrtvili, pa jedva dišemo...

T | PRV00 | 7

P | 6DCYJ | 7

9

Jazavac pred sudom je drama.

Navedi dva dokaza za datu tvrdnju.

1. _____

2. _____

2

10

P | WAX92 | 7

Optužujući jazavca, David se bori protiv:

1. carevine

2. pisarčića

3. suda

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

T | PRVW00 | 8

P | BNY5D | 8

11

Iza Davidovih riječi krije se:

1. neznanje
2. hrabrost
3. naivnost
4. ironičnost
5. promišljenost

Zaokruži sve tačne odgovore.

1

12

P | TH6HB | 8

Zbog čega David kaže: O, mi smo zadovoljni? Pritisnulo nas dobro sa sviju strana; od nekakve silne smo se miline umrtvili, pa jedva dišemo...?

1

T | PRVW00 | 9

13.A

P | XEXFF | 9

Riječ pisarčić je:

1. deminutiv
2. augmentativ

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

13.B

P | DQRFN | 9

Riječ pisarčić ima značenje:

1. bliskosti
2. nježnosti
3. uvažavanja
4. omalovažavanja

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

T | PRVW00 | 10

Pažljivo pročitaj stihove pjesme *Oblak* Aleksandra Lesa Ivanovića i odgovori na pitanja 14 i 15.

Oblak

U vedro nebo tmuran se oblak prope
planini sa ramena.
Ko mutna voda po tlu mu prati stope
široka tamna sjena.

I začas sve se natmuri i smrači
i uvi u boje sure,
nevidljiv neko na prozoru neba
kao da pritvori škure.

14.A

P | AWAC6 | 10

Koju stilsku figuru prepoznaješ u prva dva stiha pjesme?

1. ironiju
2. hiperbolu
3. poređenje
4. personifikaciju

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

T | PRVW00 | 11

14.B

P | E4L9Z | 11

Imenuj vrstu strofe i vrstu rime u prvoj strofi.

_____ ; _____
(vrsta strofe) (vrsta rime)

1

15

P | NZMRG | 11

Posljednja pjesnička slika u pjesmi je:

1. akustična
2. vizuelna

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

16

Na osnovu stihova popuni tabelu.

STIHOVI	NASLOV TEKSTA	AUTOR
„Samo gordi jablan lisjem suhijem Šapće o životu mrakom gluhijem,...“		
„Njih ne vidi naše oko kad ih srijeta, kad tiho prođu u mimogredu mirnu, jer nikog oni ni laktom ne dodirnu...“		
„...oči gore živje od plamena, čelo joj je ljepše od mjeseca – i ja plačem kâ malo dijete.“		

3

Pored odlomka iz književnog djela napiši kojem književnom rodu djelo pripada.

1. Mali princ je sad bio blijed od bijesa.

- Milionima godina cvijeće stvara trnje. Milionima godina ovce ipak jedu cvijeće. Zar nije ozbiljno ako pokušamo da shvatimo zašto se cvijeće toliko trudi da stvori trnje koje ničemu ne služi.

2. Silna đeca baba poslušashe,
Te na svoju sestru kidis Ashe,
Al' je ne da Strahinjicu bane...

3. Sonja, izidi da skitamo,
imam ludu zelju veceras da lutam...

Sonja, izidi da skitamo,
nocas je nestvarno lijep grad.

18

P | CPU7V | 14

Odredi padež podvučenim riječima u rečenici:

Ona je svojim djelima obilježila djetinjstvo mnogih generacija.

djelima _____

djetinjstvo _____

generacija _____

1

19

P | K8SJ6 | 14

Rečenicu dopuni prisvojnim pridjevom imenice u zagradi.

Šaroliki _____ ptičji svijet svake godine izmijene selice iz Evrope. (AFRIKA)

Svi smo pozvani na _____ rođendan. (ZORKA)

1

Sa 80-180 riječi napiši povezan sastav na temu *Naišao/Naišla sam na nerazumijevanje*. Sastav oblikuj kao zaokruženu cjelinu (uvod, razrada, zaključak).

U sastavu:

- piši šta za tebe znači razumijevanje (npr. među vršnjacima, između odraslih i djece, između roditelja i djece...)
- navedi neku svoju osobinu (ili osobine) koja je u vezi s razumijevanjem/nerazumijevanjem drugih (strpljivost, tvrdoglavost, saosjećajnost...) i napiši zašto dovodi do razumijevanja/nerazumijevanja
- opiši situaciju u kojoj si naišao/naišla na nerazumijevanje (napiši što više detalja, npr. kad se to desilo, gdje, na koji način se to desilo, ko je sve učestvovao...)
- navedi kako si to doživio/doživjela i koliko je uticalo na tvoj život, razmišljanja (da li se nešto promijenilo, šta si naučio/naučila, kako su drugi gledali na to...)
- objasni zašto je važno da saslušamo i razumijemo druge.

Vodi računa o pravopisnim i gramatičkim pravilima. Piši čitko i poštuju zahtjev o broju riječi +/-10% (ocjenjuje se sastav koji ima od 72 do 198 riječi; ako sastav ima manje od 72 riječi NE ČITA SE, a na 198. riječi PRESTAJE čitanje).

Naišao/Naišla sam na nerazumijevanje

(plan za pisanje sastava - nije obavezan i ne ocjenjuje se)

T | PRVW00 | 20

